

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 72/04-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. marca 2004 predbežne prerokoval sťažnosť V. Š., bytom V. n. Ž., a J. L., bytom V. n. Ž., zastúpených advokátom JUDr. M. C., Advokátska kancelária, N., pre namietané porušenie ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 3 prvej a druhej vety Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a ods. 3 prvej a druhej vety Listiny základných práv a slobôd, ako aj pre porušenie práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Pozemkového úradu v Nitre č. 8/91-R-I zo 17. júla 1992 v spojení s jeho ďalším rozhodnutím č. 8/91-R-Ia zo 14. augusta 1992 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. Š. a J. L. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2004 doručená sťažnosť (zo 4. februára 2004) V. Š., rodenej L., bytom V. n. Ž., a J. L., bytom V. n. Ž. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. C., Advokátska

kancelária, N., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 3 prvej a druhej vety Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a ods. 3 prvej a druhej vety Listiny základných práv a slobôd, ako aj pre porušenie práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Pozemkového úradu v Nitre (ďalej aj „pozemkový úrad“) č. 8/91-R-I zo 17. júla 1992 v spojení s jeho ďalším rozhodnutím č. 8/91-R-Ia zo 14. augusta 1992 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

Sťažovatelia prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu uviedli, že sa dedením po poručiťoch J. L., a M. L., rodenej M., v zmysle rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Nitre sp. zn. D 3620/92, D 3621/92 z 27. novembra 1992, ktoré nadobudlo právoplatnosť v ten istý deň (27. novembra 1992), stali podielovými spoluvlastníkmi okrem iného aj nehnuteľnosti - pozemku parc. číslo 497/5, t. j. ornej pôdy vo výmere 10 098 m² v katastrálnom území V. n. Ž. Uvedenú nehnuteľnosť ich právni predchodcovia nadobudli odčlenením od pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. 497 - role vo výmere 45 442 m² zapísanej v pozemkovej knihe katastrálneho územia V. n. Ž. v pozemnoknižnej vložke č. 211 v rámci prídelového konania na základe výmeru Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy č. 3028/48–24 z 12. júna 1948 vydaného podľa § 1 ods. 1 nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1946 Sb. n. SNR o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy, pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa.

Napadnutými rozhodnutiami pozemkového úradu č. 8/91-R-I zo 17. júla 1992 a č. 8/91-R-Ia zo 14. augusta 1992 právoplatnými od 30. augusta 1992 bola nehnuteľnosť v katastrálnom území V. n. Ž. evidovaná podľa pozemnoknižných údajov ako parcela č. 497 - roľa vo výmere 45 442 m² v pozemnoknižnej vložke č. 211 vydaná podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.“) postupom podľa § 9

citovaného zákona J. B., H. T., rodenej B., a J. M., rodenej B., ako oprávneným osobám (ako povinná osoba vystupovalo Poľnohospodárske družstvo Tesárske Mlyňany).

O uvedenej skutočnosti sa sťažovatelia podľa svojho tvrdenia dozvedeli v roku 2000, a to tak, že v dôsledku zápisu údajov registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov pre dané katastrálne územie bol zrušený príslušný list vlastníctva č. 341, na ktorom boli zapísaní ako vlastníci pozemku parc. číslo 497/5 - ornej pôdy vo výmere 10 098 m² v katastrálnom území V. n. Ž. sťažovatelia a do katastra nehnuteľností bolo zapísané vlastnícke právo J. B., H. T., rodenej B., a J. M., rodenej B., k celej pôvodnej pozemnoknižnej parcele č. 497 vo výmere 45 442 m².

Sťažovatelia sa žiadosťou z 30. septembra 2002 adresovanou Okresnému úradu v Nitre, odboru pozemkovému, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva domáhali doručenia napadnutých rozhodnutí. Tieto im boli doručené 26. októbra 2002.

Sťažovatelia podali proti napadnutým rozhodnutiam opravný prostriedok (§ 250I a nasl. Občianskeho súdneho poriadku) Krajskému súdu v Nitre, ktorý uznesením č. k. 13 Sp 18/2003-53 z 26. marca 2003 opravný prostriedok sťažovateľov odmietol ako podaný osobami, ktoré nie sú oprávnené podať opravný prostriedok proti napadnutým rozhodnutiam. Na základe odvolania sťažovateľov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. Sž-o-KS 93/03 z 30. septembra 2003 uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 13 Sp 18/2003–53 z 26. marca 2003 potvrdil.

Sťažovatelia v konaní pred ústavným súdom namietali, že pozemkový úrad (sťažnosť smeruje proti Krajskému pozemkovému úradu v Nitre ako jeho právnomu nástupcovi) porušil § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 229/1991 Zb., podľa ktorého pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby, (...) s výnimkou prípadov uvedených v ustanovení § 8 cit. zákona. Pozemkový úrad bol povinný postupovať v zmysle § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje, že účastníkom konania je ten, o koho právach,

právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak (ods. 1). Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva (ods. 2).

V dôsledku nerešpektovania uvedených ustanovení došlo postupom a následnými rozhodnutiami pozemkového úradu č. 8/91-R-I zo 17. júla 1992 a č. 8/91-R-Ia zo 14. augusta 1992 k pozbaveniu vlastníctva sťažovateľov bez ich vedomia, teda k porušeniu označených základných práv. Na základe uvedených skutočností sa sťažovatelia domáhali rozhodnutia ústavného súdu, ktorým by vyslovil:

„Krajský pozemkový úrad v Nitre (bývalý Pozemkový úrad v Nitre) rozhodnutím č. 8/91-R-I zo dňa 17.07.1992 v spojení s jeho zmenovým rozhodnutím č. 8/91-R-Ia zo dňa 14.08.1992 porušil právo V. Š., rod. L., trvale bytom V. n. Ž., a J. L., trvale bytom V. n. Ž. vlastníť a pokojne užívať majetok podľa čl. 20 ods. 1, ods. 3 prvá veta, druhá veta Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 11 ods. 1, ods. 3 prvá veta, druhá veta Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, ako aj podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozhodnutie bývalého Pozemkového úradu v Nitre č. 8/91-R-I zo dňa 17.07.1992 v spojení s jeho zmenovým rozhodnutím č. 8/91-R-Ia zo dňa 14.08.1992 sa zrušuje.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažnosť sťažovateľov v konaní pred ústavným súdom smeruje proti rozhodnutiu bývalého Pozemkového úradu v Nitre č. 8/91-R-I zo 17. júla 1992 v spojení s jeho ďalším rozhodnutím č. 8/91-R-Ia zo 14. augusta 1992.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Z obsahu samotnej sťažnosti a k nej pripojených listinných dôkazov (predovšetkým kópií na vec sa vzťahujúcich rozhodnutí) mal ústavný súd za preukázané, že napadnuté rozhodnutia boli vydané v júli a auguste 1992 (podľa vyznačenej doložky právoplatnosti mali nadobudnúť právoplatnosť 30. augusta 1992). O zásahu do svojho vlastníckeho práva

sa sťažovatelia podľa vlastného tvrdenia dozvedeli v priebehu roka 2000 a s obsahom napadnutých rozhodnutí sa oboznámili po ich doručení 26. októbra 2002.

Sťažnosť sťažovateľov zo 4. februára 2004 bola ústavnému súdu doručená 6. februára 2004, teda po uplynutí viac ako roka a troch mesiacov od doručenia sťažnosťou napádaných rozhodnutí sťažovateľom.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej, sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V čase, keď sa sťažovatelia domáhali ochrany svojich základných práv a slobôd na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. V danej situácii nepovažoval ústavný súd (s ohľadom na § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) za právne významný pre okamih začatia plynutia zákonnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde okamih doručenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. SŽ-o-KS 93/03 z 30. septembra 2003 sťažovateľom, pretože títo svojou sťažnosťou pred ústavným súdom rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uvedenej veci nenamietali. Svojou sťažnosťou napadli priamo rozhodnutia správneho orgánu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. marca 2004